

БАТЬКІВЩИНА

РІК. III.

ДІМІНІ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВНИК
ВЕЛИКДЕНЬ 13. IV. 1947 р.

ІТАЛІЯ

Ч. 13(75)

ЗАКОНИ ЖИТТЯ

Вічні й незмінні закони життя... Поночі приходить ранок, зима вступається під теплим подувом весни, старе відживається й гине, щоб зробити місце новому. Довгі століття, тисячеліття, вічність цілу існує світ зо своїми законами.

І впродовж довгих тисячеліть намагається людство створити щось, подібне світові, щось тривке й незмінне. Та де Йому не вдається. Гинуть у сумерку іспам'яти культури, в руїни перемінюються імперії, вигибаються народи й раси; тільки один закон життя й черговості триває далі: ранок приходить поночі, весна пробуджує природу з зимового сну, й нове, молоде життя приходить на зміну старому, відхилюється...

Допитливий людський розум хотів згаднути цю відвічну загадку, хотів розкрити тайну вічного життя. Йому хотілося пізнати Силу, що керує всім і встановлює життєві закони, підпорядковувати її своїй волі, приневолити її служити собі. Та даремний Сув.

Його трул, бо джерела цієї Сили він шукав саме там, де її немає, - в матерії. Не знайшов. Сліпцем крохував у темряві, питуючи: хто Ти, що керує усесвітом і встановлює Твої вічні закони?... А Вічний Дух ширяв у просторах і вливав у світ свою життедайну силу. І не могла впізнати Його немічна людина, бо ще не скінчилася тоді епоха темряви, ще не прийшла хвилина, що в інші ранок мав прийти на зміну ночі.

Замало було людині й того, що однією ночі стала дивна подія: Словом сталося тілом. Заглиблений у темряву, зайнятий своїм матеріальним буттям, світ не доглянув появі Того, що з ночі день прийшов зробити. Замало було людині того всеого, що доказувало силу Божого Сина. Світ не бачив, /бо не хотів бачити/ Його діл, світ не розумів, /бо не хотів розуміти/ Його слів: "Я є Дорога, Правда й Життя". Зматеріалізованому світові треба було куди сильніших доказів, таких, що потрясли б Його закам'янілі душі, викликали б подив, показали б усю велич Творця життя, Творця життєвих законів. Світ мусів переконатися наглядно, що Той, хто має силу встановляти закони, має теж силу ці закони перемагати. Треба було, щоб після катувань, наруги, муки, після Хресної Дороги й Голгофи, Божий Син умів і вісік'єс. І так сталося. Він переніг смерть, а людству проголосив світанок нової епохи:

Мир вам!

Так зродилася нова доба, доба дня, весни, сонця, життя, доба радості й надії.

Тут і скриваються найглибші та найбільш основні риси Науки Христа: Мир і надія. Спокій душі людини, яка до того часу з остроком глядала на фізичну смерть, як на кінець усього, й надія на вічне життя /... і сущим во гробів живот дарував.../ - ось що дало їй рівновагу духа. Не було б Воскресення Христа, тоді не знайшла б цієї рівноваги людина ніколи й не мала б на ночі будувати свої надії. Тому й кожнорічні святкування цієї Великої Події, тому цей похвальний гимн Христові, що встав із гробу, і одночасно відродження надій, не тільки тих, що пов'язані душою, але й тих, що велять людині вірити в перемогу Добра та Правди, перемогу Волі та Справедливості, перемогу Ідеї.

Не вперше приходиться нам на чужині співати Воскресину Пісню Перемоги, не вперше переживатимемо це почування, яке нас усе огортає, коли надходять рокові свята, що їх ми колись давно так радісно проводили в гурті наших рідників, у свідомі того, що ці Великодні свята куди сучініші на Рідних Землях, як коли-небудь досі. Але якраз подія Воскресення вливав в наші душі тверду, непохитну віру, непорушну надію, до Божій закон, однаковий для всього живого, керуватиме дали долею й нашого народу, що після безпросвітної доби неволі прийде для нього - як поночі приходить ранок - дні радості та щастя, що під радісні звуки Воскресних дзвонів розспілються геть - як розпліваються сірі тумани під подувом весняного леготу - народний плач і горе мільйонів, що на руїнах життя. Воскресне, бо так велять вічні й незмінні Його закони.

Ця віра й така надія стануть джерелом нових сил для нашої боротьби та праці в чорному етапі нашої мандрівки до вільної Батьківщини. Ми будемо йти в єдності та спокої, ми будемо поборювати все те, що могло узвести в наші ряди заколот та ворохмечу. Нашим дорожевказом будуть слова Христа, що Він склав при першій зустрічі після Воскресіння Своїм учням: "Мир вам!", слова, що Він їх також і сьогодні шле у знеможений військом світ, передає на звуках воскресних дзвонів мільйонами масам людства, яке терпить від західнів, Гітлеру, холоду, головно лиже-пророків.

В спокій душі, повні віри й надії, ми будемо йти нашим шляхом до вибраної Наси мети. Ми певні, що коли не захитаємося в них, нашу мету осiąгнемо.

Ми віримо в вічне життя, бо Христос воскрес. Апостол Павло сказав: "Коли Христос не воскрес, - даремна наша віра, даремне наше горлощення. Тоді ми були б фальшивими свідками Бога" / Кф., 15,14/. Але, на шасть людей, християнство - це не філософія або яксь теорія; христианство - це життя Боже, чесноти й ласки. І цілій український народ твердо вірить у воскресіння Христа, його широкі маси стоять вірно

при релігії. Треба ще більшого зрозуміння, поглиблення, закріплення віри, - а життя наше й життя цілого народу, за прикладом Воскресного Христа, останеться серед бурі і всіх небезпек.

Чай Христос дастъ усім нашим таборовикам в груди для України кріпке здоров'я!

Христос Воскрес!

таборові духовники.

ПРАВДА ПЕРЕМОЖЕ!

Друзі Таборовики!

Вже другий раз судила нам долю проводити Свята Воскресіння Христового в замкненні, далеко від своєї Батьківщини і своїх рідних. Вдруге в час нашої примусової ізоляції зберемося в наших скромних таборових церквах, щоб прилучитися до гуту цілого християнського світу та спільно звільнити Христа, що по трох днях страждань і смерти воскрес і переміг смерть. В цій великій хвилині, коли зачунає воскресна пісня, перенесіться думками на нашу рідну поневолену та знищенню Батьківщину, перенесіться думками до своїх родин та друзів, прибитих горем інуждою, злиною душами між сотки тисяч і мільйони наших братів, розкинених по тайгах і безмежних сибірських просторах.

У святочні дні поєднаймося думками з тими, які ще й тепер із зброєю в руках боряться проти насильства, і з тими, які, покинувши свій Рідний Край, розсіялися по всіх закутинах світу. В день Воскресіння хай усіх нас об'єднає одна думка, бо, так як Христос своєю смертю приніс спасення цілому людству, так і безконечні терпіння Українського Народу мусить принести Україні волю.

Горстка українських вояків, які - силою обставин - опинилися, після важкого вояльського шляху, в неволі, не прогайнували часу примусового перебування в таборі. Поминаючи певні недоліки, які бувають в кожнім більшім скученні, а особливо в таборових обставинах, ми свою працею у всіх ділянках таборового життя, свою зорганізованість і дисципліною виказались гідними тих цілей та ідеалів, за які наші прадіди проливали свою кров. Це змусило навіть чужинців віднести до нас із признанням та пошаною.

I, коли тепер приходиться нам ще раз спільно проводити ці торжественні Свята Воскресіння Христового, дивімся в наше майбутнє з повною вірою й надією. Наше примусове перебування в таборі наближається до кінця. Хоч і не знаємо, як уложиться в дальшому наше життя, то все ж, будьмо певні, в такім великім змагу між правдою й неправдою врешті переможе правда і прийде час, коли скінчиться всі терпіння нашого народу і на нашій вільній Україні могутньо зачунає:

Христос Воскрес!

С. Яськевич
майор і командант тaborу

Українські Громадські установи, їх Проводи та всіх Українців у Краї на чужині, з нагоди свят Воскресіння Христового, в імені Табору Ріміні, вітає

Команда Табору.
Христос Воскрес!

Бурлаки АВА ВЕЛИКОДНІ

"Христос Воскрес"! - відбилося луною по всіх церквах України.

"Воїстину Воскрес!" - обізвалося скрізь і всіди під блакитним небом.

Пан-отці в сніжно-білих ризах, із кропилами в руках, святили довкола церков паски; святили й благословили теж і вільних уже людей, святили волі...

Дрібнесеньким, теплим дощем поблагословив і освятив Господь Бог пішне вірану у весняні шати землю і все, що на ній. Гриміли, гуділи, дзвонили по всіх дзвіницях дзвони. Мелодійний гомін невидимими різностонними квіллями котрій скончали причепуренімі білесенькими хатами, над позеленілими садами понад хуторами, селами, містами. Розливався по лугах, полях і ховався глибоко в лісних нетрях, далеко, далеко, за обрієм.

Здавалося, як ніколи, всміхалося привітно сонце; спішно підносилось угору, щоб швидше побачити веселі обличчя людей, які виходили з церков і спішли до своїх хат зо свяченням. Перший раз у житті були вільними.

Не переставали дзвонити дзвони, сповіщати світові: Воскрес Спаситель і народилася воля!

У підніжжі Правди валився розторочений московський царський трон. П'ятнами ганьби маячили порожні тюрми. Поверталися з катогри, з заслан-

санці.

Воскресла воля, пробудилася із довготривалого сну Україна.

З першими радісними сліз розговілися в той Великий День вільні люди. Давно не слюло так своїм промінням сонце, давно не співали так весело пішки. Здавалося, ніколи не була зодянена в такі святочні шати Українська Земля, як на Великий День 1917 року. Вихався на прозорім небі, на землі, між людьми, в білих шовкових шатах, з божественним усміхом Христос.

Беселими словами поздоровляли себе люди. Всюди чулося: Христос Воскрес! Воїстину воскрес! Воскресла Воля! Воскресла Україна!

Слова поздоровлення чергувалися з традиційними великондімі піцілунками, що ніколи не були такі темні, ширі й сердечні, як у той День.

Неначе воскреслі з високих могил, повиходили й козаки-запорожці. В синіх, малинових і чорних червоних шупавах, в шапках із шниками польвилися вони, хоч і зрідка, по містах і селах, з прінципіями дамаскінськими набілями, насадженими сріблом, золотом і самоцвітами. А коли цікаві донитувалися, звідки в них такі набілі, гордовито відповідали: "Та вона в мене є дідівська, або й прадідівська; під образами висіла."

Оці благовісники волі своєю польвою викликували якось соломкий біль, на душі робилося моторно і приємно в один час, викочувалися на лиці слізи глибокого зворушення. Сльози безмежної радості, сльози щастя.

Дідуся, що дивились на козаків, сповіда-

Б. Бора

ВЕЛИКДЕНЬ ГРЯДЕ!

Бім-бам! бім-бам! - серця і дзвони.
В ридвані сонце золоте.
І день в блакитному хітоні
Могутнім велетнем росте.

Ладаном свіжим курять скиби.
Дзвінкими в небо голоси:
Вселенно! Бог умер за тебе!
Для тебе нині воскресе!

Бім-бам! бім-бам! - серця і дзвони.
Мов купала, блакить гуде...
Великдень в золоті-хітоні
Могутнім велетнем гряде!

Бім-бам! бім-бам! - серця і дзвони.
Дрихти небес тендітна ткань...
Стоголосами небосклони:
Воскрес, як вислід мук-страждань!

Воскрес! Ще раз закони Правди
Поставив Він на п'єдестал.
Воскрес! - Воскресенш Ти, Народе,
Як мучеництва ідеал.

В. Д. „КОЛИ ПРОКИДАЮТЬСЯ МЕРТВІ...“

Таку назву мав совітський антирелігійний фільм, що зніважував і висміяв Свято Воскресіння. В провідній ролі цього фільму виступав відомий кіноактор Ігор Ільїнський, що вже перед тим вславився у фільмі "Свято св. Йоргена", направленому проти іншого великого Свята - Вознесіння Господнього.

У відміну до цього останнього, /де уявний Йорген ще належить до "білих" бандитів, які самі не вбивають, а тільки нацьковують на цей злочинний акт других/, герой "Коли прокидаються мертві..." є бандит-криміналіст, що прикидається мертвим, ховаючись від переслідування міліції. Поньому відспівує панаходу його спільник, п'яничка-священик, а потім, уночі відкопує "покійника" й оголошує, що він воскрес. Припадково ця подія трапляється у Великодній Ніч. На "воскреслого" дивляться, як на "святого", і він спокійно залишає небезпечне для нього місто.

Цей фільм з'явився на українському екрані десь біля 1927-28 років, тобто в той час, коли в Україні котилася найсильніше хвиля протирелігійного руху. Про другий фільм, "Свято св. Йоргена", зараз згадувати не буду, бо його ви-

світлив уже п. Кильчин на сторінках нашого часопису.

Використовуючи нагоду для висвітлення сторінки антирелігійного життя в тій жахливій добі, що дісно може носити назву "коли прокидаються мертві" і холоне від жаху кров у жилах", хоча навести кілька прикладів на те, як совітське кіномистецтво очорнивало релігію,

Для першого прикладу можна взяти хочо-відомий фільм у двох серіях - "Тарас Шевченко", кінокартину з життя нашого народного Генія. Цю картину видустило ВУФКУ /Всеукраїнське фотокінопропагандне управління/. Вона появилася під кінець 20-тих років. Дві сцени найбільш іскраво підкреслюють протирелігійну егзігіційність цього фільму. Перша - це похорон Тарасового батька, що відбувається без священика; друга - спосіб, у якому Шевченко придавався до великого хрестного ходу: після довгих сцен процесії Тарас сумно зазначував: "Коли вже скінчиться ця комедія?!"

Не відійшло без критики "релігійних забобонів" "старої, ідилічної, сантиментальної України" і в "Земнігорі" Ол. Довженка, дарма, текст цінарія до неї склав Юрко Тютюнник і ві-

ли про давню волю, про славу, про гайдачаків-мучеників, про Кармелюка-борця за волю й месника.

Старші господарі та господини - у світочних строях, як сніг, білесеньких сорочках, - одні за столами, всяким добром заставленими, забавлялися, другі на призьбах про всячину гуторили, або весело жартували.

Парубки - в набік перехилених шапках, сивих, чорних, смушевих і караулових, в солом'яних капелюхах, у вишитих сорочках, широких шароварах, широкими гарасовими зеленими, синіми, й червомими поясами підперезані, - гучно забавлялися.

Дівчата - у вінках з барвінку, горицвіту, сону та фіялок сплетених, у сорочках з шіснадцят-ки пошитих, різокольоровими поликами, погрудніками та порукаючими прикрашених, у спідницях вовняніх, п'ятирічних і на цілу п'ядь кругом оксамітом габованих, - гагілком виводили.

Підростки і менші діти, в нове зодягнені та взуті, теж біля карусель і гойдалок "квоталися" галунками і хвалилися писанками.

Три дні гули дзвони, не вмовкали. Від другого дні великоднього до Превід щоденно грали музики біля скрипучих від перевтоми гойдалок. Лунали пісні. Радія словені щастям і радістю люді.

Там тоді вітав Бог...

І в цей день Воскресіння Спасителя, хоч і зберуться вони, латами покриті, старі й малі господарі найбагатішої країни в світі, зберуться біля напів зруйнованих, пошищених святынь, - не буде чого святити. не буде чим розговлятись. на

цій, медом і молоком текучій, Українській Землі. Не буде чим радіти, й не перлинами радости, і гарячими, ідкими слізами залишаться очі від горя та безмежного смутку...

Не дзвонитимуть і в Києві великодні дзвони...

Повернувшись із церков до недовolenих, похилих хат, землянок, старші громади споминали, і то без слів, лише думками, Великдень 1917 року. Споминали усі в цей Великодній День своїх рідних:

тих, що під Варшавою, Прагою, Букарештом, Будапештом, Білгородом, Софією, Віднем і Вердіном голови свої за московський імперіалізм зложили;

тих, що в боротьбі за волю України своє молоде життя віддали;

тих, що від куль К, ГПУ, НКВД загинули;

тих, що по тaborах і по тюремах на присути діяли чекають;

тих, що в чужині далекій за долю й волю народу Господа благають;

Усеось Народ Український по всім світі, за морями-океанами, за горами, за дротами, у Великодній День Воскресіння Правди обміндається серцем, думкою, всією душою і залишиться гарячою, пекучою слізовою.

Заплаче сіатько, мати, син, доніка, брат сестра, чоловік і дружина вірна. Заплачує розлучені злою недолею, кордонами, "загісами", мурами та колючими дротами. Заплаче врасі, покинутий Український Народ. Заплаче зруйнований, вгарнічаний і попелом покрита Українська Земля в неводі...

домій поет М. Йогансен.

У третьому німому фільмі "Острів перебіжників", за романом популярного совітського письменника В. Іванова /вже після ліквідації "націоналістичного" БУФКУ/, осуджувалась релігія, доказувалась її злість. Показовим зразком у цьому відношенні є зустріч священика з т.зв. священиком "старообрядцем". У відповідь на скарги першого про переслідування совітською владою релігії, другий відповідає, що ім, захованим по далеких скітах, у місі, уряд ходної кривди не зробить. "Чому?" - запитує священик. "Ми - старообрядці" - та хреститься двома пальцями... "Дурніки..." - відповідає перший, - "все єдине, чирика"..."

Нарешті, вже в передвійськових часах, найбільш яскравим антирелігійно-агітувучим образом є постати дяка Гаврила у фільмі "Богдан Хмельницький". Де тут історична правда?! Де хоробра вдача військового дяка, замість показаного підітва й болгунництва?

Совіти добре оцінили силу фільму, як великого чинника, що може надзвичайно допомагати поширенню антирелігійної пропаганди. На екран виносилося саму суть подій, їх екстракт, що при нормальному розвитку антирелігійного виковання тягнулося кілька років. Вікінги маси починали вірити, були в стані перевіматись баченям могли, врешті, повірити в те, що діється на екрані. Так фільм укладав життєві норми, формував деякі погляди мас, вироблив поняття, як треба ставитись до релігії, і як треба діяти в антирелігійній пропаганді.

Маси робилися перед білим екраном безкритичними. Фільм націковував, підтверджував і поглиблював віру мас у правильність очорювання релігії; він давав готові взірці для сцен-

собу життя. В цьому відношенні найбільш потерпіла молодь, бо совітський фільм виховував її на свій спосіб, денационалізував, руйнував святі почуття, відчував обов'язків супроти народних традицій.

Так совітський фільм, разом із іншими пропагандивними чинниками, досягнув у передвоєнний час кульмінації в глузді остаточного знищенні релігійних почуттів.

А в час війни і тепер? Знову зворот до релігії? Хіба тільки для того, щоб ним дурити решту світу, а нутрі використовувати й церкву, як засіб урядового пропагандивного чинника. Сьогоднішня московська церква сповідає таку саму роль, яку до цього часу сповідав совітський фільм...

Матеріалістичний світ зродив найбільший злочин - торгування релігією. Чи майбутність простить це йому? Ніколи! Цей найтяжчий злочин вже давно націонував геній Тараса Шевченка:

"... Стережіться ж,
Бо жіночі вам буде,
Такоже лихо!

Дуріть дітей
І брата сліпого,
Дуріть себе, чужих людей.
Та не дуріть Бога!

І це правда! Бо жахлива доба, "коли пропадають мертві і дерев'яні київ", скінчиться страшним вибухом. І на родючому українському ґрунті оживе величава чарівність святого Великодня, бо тільки він викликує серед людства й надію й упевненість у тому, що тільки життя в духові перемагає смерть у матері.

З РІДНИХ ЗЕМЕЛЬ

/Уривок із записок очевидця./

ТОРГІВЛЯ В СОВІТСЬКІЙ КРАЇНІ.

ССРЦ є єдина у світі країна, де існуєть державні крамниці з пасковими цінами. Крамниці є двох категорій:

а/. споживчі / т.зв. гастрономи /, в яких громадяни Союзу, що мають відповідну кількість грошей, можуть купити з харчових продуктів усе, що їм забажається, почавши від різних родів складів, цукерків, вин та лікерів, ікро, доссів, 1 кінчакчи помаранчами. Для орієнтації подаємо зразки цін: 1 кг. масла - 200 карб., 1 кг. білого хліба - 40 карб., 1 кг. ковбаси - 90-150 карб., 1 кг. м'яса - 25 карб., 100 кг. картопель - 900 карб., 1 л. горілки - 120 карб., 1 л. молока - 18 карб., 1 кг. цукру - 60 карб.

б/. існують т. зв. універсальні магазини, в яких можна купити предмети ширшого вжитку. Ось кілька цін: убранин - 1 500 карб., черевики - 600 карб., чоловіча сорочка - 300 карб., золотий швайцарський годинник 5 роців карб.

Обід в ресторані з трьох страв коштує 40 карбованців.

Споживча кооперація розподіляється на сільськогосподарську та кооперацію інвалідів. Споживча кооперація по суті перестала торгувати і обмежила свою діяльність до розподілу дефіцитних товарів, одержуваних від держави. Працівники кооперативних підприємств настроєні по-утриманському. Вони перестали працювати з пасвиками і збільшувати кооперативні кошти. Погіршенням ревізійної роботи приводить до розтрат і недоборів.

Торговельне життя в більшості концентрується на ярмарках: на славнім львівськім "Парижі" десятки тисяч місцевих і приїдьших веде жаво торгівлю. Ціни товарів на вільному ринку в багатьох випадках нижчі від цін в магазинах державної комерційної торгівлі.

Пересічний робітник чи службовець заробляє 300 - 600 карбованців на місяць. Отже, ціни державної комерційної торгівлі і вільного ринку для чесного робітника недоскональні, а від дер-

жави робітник і його рідна отримують такі приділи: працюючий робітник дістас на місяць: 1 800 гр. м'яса, 400 гр. товщу, та 1200 гр. крупи, крім цього 600 гр. чорного хліба на день. Жінка, що має менше 3 дітей і не працює, не дістас хадного приділу. Діти дістають на місяць 400 гр. цукру і 400 гр. хліба на день. Старі люди, нездатні до праці, та жінки, що мають понад троє дітей одержують тільки 250 гр. хліба на день. Службовець одержує на місяць 1200 гр. м'яса, 300 гр. товщин, 800 гр. крупи та щодня 500 гр. хліба. Рідна і діти одержують такі самі приділи, як і рідна робітника. Ясно, що при такому приділі робітники й службовці змушенні або торгувати / якщо мають чим /, або прямо "організувати". Життєвий клич совітської людини: "Хто не організує, той не живе!"

Розподілом цих голодових пайків займається відділ "постачання", що існує при всіх більших установах. Ці відділи, згідно з відомостями совітської преси, "організують" як круки. 17.11.46., як подає "Радянська Україна", київський обласний суд судив управу відділу робітничого постачання місцевого управління зв'язку, яка за кілька місяців розібрала приділових товарів на пів мільйона карбованців / ясно, що коштом робітників /. Це в столиці УРСР. А що говорить про дальні області, зокрема і про ЗУЗ, де ці явища прийняли масовий характер.

В цей же час у "країні робітників та селян" "пани товариші" партійці та "пани товариші" директори заводів і різних інституцій заробляють 1000 - 3000 карб. місячно та ще одержують 1000 - 10 000 карб. премії на місяць, одержують у своїх спецторгах зовсім інший приділ, а саме: на місяць 7 200 гр. м'яса, 1 400 гр. товщу, 3 000 гр. крупи, 1 100 гр. цукру, 10 шт. яєць, 5 кг. ярини, 6 кг. білого печива, 0,5 кг. сушених овочів, 30 кг. картоплів, 300 цигарок та щодня по 1 л. меду і по 600 гр. білого хліба. Іхня рідна одержує такий самий приділ.

ПРОМИСЛОВІСТЬ.

В цілому УРСР єде гарячкова праця над відбудовою зруйнованих та побудуванням нових заводів важкого промислу. Між іншим, уже працює рідновелені "Харківський Тракторний Завод" і "Машинобудівельний Завод" у Новокрематорську. Відчувається великий брак робітників, передусім на Донбасі і Харківщині, де не вистарачає місцевих робітників, ні сотень тисяч тaborovців /сьогодні навіть політичних, засуджених по ст. 56, викристовують на роботі в Україні/, ні німецьких полонених. Тому комсомол України запропонував обмежити кількість розумових працівників на заводах та в установах України і започаткував добровільний перехід навіть кваліфікованих сил з конторної праці до праці фізичної у заводах і шахтах. Коли це не допоможе, думаю, незабаром розпочнеться виявлення нової великої "контрреволюційної" організації, яка поповнює робітничі сили. Всі категорії робітників працюють так, як їм платять. Нагляд над працею партійців мають первинні парт-організації, над безпартійними - заводські комітети та т.зв. профспілки. З нових промислово-технічних будівель слід відмітити будівництво електростанцій на бурому вугіллі, як на СУЗ, так і на ЗУЗ, газопровід Далава - Київ та інші.

Однією з найбільш характеристичних ознакsovітської системи в установах, заводах, чи підприємствах людей, є брак всякої відданості і точності. "Час - це гроші" - бурхуазне прислів'я, що не має ніякої цінності усовітської людини. Немає випадку, щоб якнебудь фабричне замовлення чи навіть виплата заробітньої платні відбулися в призначений речиці. Це вважалося б не по-радянським, а не людину, яка вимагала б виконати зобов'язання в точному речиці, дивилися б або як на "подозріального", або як на божевільного. Одне з наймодніших слів - це "консультація". Консультується усіх найдрібніших і найдуришіших справах і майже николи не дотримуються цієї консультації.

Шоб дати зайняття більшій кількості партійних кадрів і запакувати їх в підтримку режиму, творяться все нові міністерства, число яких сягає сьогодні до 80.

НАСТРОЙ.

Українське населення СУЗ у сучасний момент являє собою масу, яка має велику потенціальну сіду, як напр. тоді. І так як тоді можна було красти, бити й вона не вибухне. Шоб спричинити вибух, необхідний зовнішній детонатор. Очі більшості східної області /навіть москалів/, а передусім мільйонів "лагерників", звернені на ЗУЗ.

Партійні види урядовці у різних інституціях, заводах та професійна військова верхівка - це в 90 % карієрти, які активно підтримують

існуючий режім тільки тому, що в ньому мають забезпечено й вигідне життя, яке в інших обставинах втратила б, бо перебування на своїх посадах завдачує переважно не знання, а "холуїсту". Решта професійної інтелігенції / її більша частина/, що зайнята постійними погонями за кулем хліба, бажає змін, на яку сама впливати не може. Якісно 10 % самостійно думачої інтелігенції чинить активний спротив ієнурічній дійсності. Серед письменників панує стремління втекти в далеку старовину і боязнь братися за сучасні теми. У своїх творах вони беруться за смальцовування персонажів книжок і козацької діл. Таке ж стремління панує і в загальних працях наукових інститутів та дисертаційних індивідуальних працях.

Селянство і робітництво /позапартійне/ невдоволене існувачим ладом, працею в колгоспах і заводах як "на пандані", але, стероризоване і навчене прикрайнім німецьким досвідом, відчує.

Національний склад ЗУЗ, передусім у містах, в останній час сильно змінився. До 90 % поляків і юдеїв, які залишили живими після війни, виїхали. На їхнє місце приїхали сотні тисяч іздалеко-східніх областей, що поселилися переважно по містах і mestechках, надаючи їм московського характеру. Різниця тута, що жити в полях, які кров'ю і м'якмом були залякані з ЗУЗ, добровільно нікому з наших міст не вступилося б, а люди /в основному не-українці/ із східних областей - це напливовий елемент, що при всякій зміні сам виселиться.

В селі відчувається певна втома довгою війною.

З вибухом німецько-більшевицької війни,sovітське воїтво масово здавалось в полон, повне віри, до якого несуть нове вільне життя. Коли прийшли перші вістки про масові мордування волонтерів і запалали грабовані німцями села Сорозу, ставлення воїків різко змінилося. Інстинкт самозбереження від мордувань і грабунків божевільних німців став першим поштовхом до опору і боротьбиsovітського воїтства. Відгмаючи німців зsovітського терену, партизани вимула старий революційний клич: "Грабуй награбоване!" і дозволила воїтству "вільно" поводитися з німцями та їх союзниками. Бахання пімети і "гульмі" догналиsovітське військо вперед, із бағату Европу.

Офіцерський корпус все більше віддається від воїтства і зовнішньо стає подібним до бувшого царського офіцерського корпусу та становить тепер уже значний відсоток у війську. За останній рік в Москві відновлено кадетський корпус, під назвою "Суворовськое Училище". Звертається велику увагу на одяг, поведінку старшин та інші чинки, вивчають чужі мови.

/За "Українською Трибуною"

ОГЛЯД ПОДІЙ

Генерал де Голь на овідії
Здавалося, Франція, і взагалі усе світ, забули все про існування людини, яка видавигнула Францію в останній війні до її сьогоднішнього становища на міжнародному політичному форумі, здавалося, що відійшов у непам'яті ген. де Голь. Но піврічній мовчанці та піврічній пасивній обсервaciї політичного життя французького народу, він виступив оце недавно в премовок в бретанському місті Арунель. Докладніше він промовив з місця, в якому 1942 року почався французький рух спротиву, піддерхуваний британсько-канадськими військами. Нарізуванець до цього історичного факту,

промовець завівав до єдності французької думки та до тісної співпраці Франції з Англією. Генерал осуджував сьогоднішнє поступування французького уряду, скритикував сучасну французьку конституцію та дорікав французькому народові в цьому, що він утратив ідеї, які двигнули його до протиокупаційного руху спротиву. Під час промови слухачі віталі промовця гучними оплескама й окликоми "Генерал де Голь до влади!"

Ця промова викликала великий неспокій серед лівих французьких партій. Комуністична партія Франції скликала в Парижі з того приводу загально-партийне віче, на якому де Голь окреслено, як знаряддя французької реакції та обвинувачено в цьому, що він, не чаючи жодного офіційного становища,

НА МАРГІНЕСІ

будуче Італії - на сході.

Після того, як Америка признала допомогу Греції та Туреччині, державам, які є загрожені від комунізму, велика увага публічної однії Америки склерується на Італії, а точніше - на її східній кордонні.

Мир приніс Італії цікавите роззброєння, як сьогодні вона розпоряджає військовими з'єднаннями, які на випадок агресії, не є в силі охоронити кордони Італії. В той самий час на східніх кордонах Італії "демократичний" сусід, Югославія, сконцентрувала близько 650 тисяч воїків. Немає дія, щоби в тих околицях не стало-

старається використати свій особистий авторитет для підтримання підвалин французької конституції. Комуністи видвигнули твердження, що претенсії до Голя на першого провідника французького спротиву є неоправдані.

В слід за комуністичною партією пішли теж інші ліві французькі групи і поставили урядові вимоги, щоб цей заборонив на будуче промовляти де Голеві.

Домагання лівих не увінчалися успіхом, бо прем'єр Рамадіс відповів, що французький уряд не буде ставити де Голеві ніяких перешкод у його діяльності.

Така відповідь представника уряду не заспокоїла комуністів, і в зв'язку з тим є можливість, що комуністична партія Франції запропонує особливі засідання парламенту, щоб на ньому могти видвигнути внесок "особливих заходів для охорони французької республіки перед спробами само-зганців осiąгнути владу".

Старий провідник соціалістів, Лео Блюм, виступив дуже гостро проти промови де Голя, обвинувачуючи його в тому, що він, помимо своєї заяви, знову вміщується в політичне життя Франції. В своїх міркуваннях Блюм підкреслив, що: "Заклик де Голя до єдності в дійсності може зумовити розкол."

Всі виступи проти де Голя являються, мабуть, тільки виявом страху перед міцною рукою генерала, який не допустив би до таких політичних кріз, які Франція переживала від закінчення останньої війни.

Московська конференція:

Хоч на одному з перших засідань конференції в Москві одноголосно рішені відбувати по два засідання денно, щоб скоріше дійти до порozуміння над міровими договорами для Австрії й Німеччини — є по сьогодні такоже не осiąгнено і на одному з засідань.

В нарадах над австрійським міровим договором не дійшло ще до порозуміння навіть щодо першої клязвулі договору, яка займається німецьким майном в Австрії. До такого порозуміння не дозволяє дійти впертість совітського делегата, який не хоче погодитися на жодний компромісний проект.

Майже з тієї самої причини не можуть конференції в Москві дійти до якогонебудь порозуміння в нарадах над договором для Німеччини. За весь час місячних нарад над справами відназначенів, демілітаризації, об'єнців, воєнних відшкодувань, господарської та адміністративної структури Німеччини, випливали тільки розбіжності в поглядах, без якихнебудь виглядів на конкретні угодження. Весь час нарад вичувався сильне терпінням зі східніми великорадянськими, при чому Франція ясно не здекларувалася по якінебудь стороні. Безплідні наради довели до цього, що

міністр ЗДПА, Маршаль, скрипав ССР і Францію за їх вперте становище та зарадав прискорення праць конференції. При цьому Маршаль заявив, що, якщо не осягнеться дійсного та широкого порозуміння, то краще взагалі не опрацювати договору. На думку Маршала, порозуміння не буде ніколи осягнене, коли держави стануть на незмінному становищі та будуть себе взаємно обвинувачувати. Різниці в поглядах держав, — твердив Маршаль — не повинні бути перешкодою у відбудові Європи. В дальших міркуваннях Маршаль скрипав большевицький принцип, "що наколи ССР не одержить воєнних відшкодувань, розв'язка німецького питання немислимі."

Таку ж саму критику видвигнув міністер проти Франції, яка стала на становищі, що або одержати німецьке вугілля, або не буде брати участі в розмовах над виготовленням мирових договорів. На закінчення своїх міркувань Маршаль підкреслив, що ЗДПА зацікавлені Европою не лише тимчасово і тримаються засади: будувати поволі, але на сильних основах.

Та найцікавішою проблемою, яка заявляється, здається, найбільше місця на московській конференції є питання чи майбутня Німеччини адміністративно повинна бути федерацією чи централізована.

На думку представників західних великорадян, її стати федеративною, тоді як ССР стоїть при цьому, щоб у Німеччині була адміністрація централізована. При своєму внеску ССР подає тільки один компромісний вихід, а саме, переведення в тій спрощеністю в Німеччині. Обстоюючи внесок ССР, Молотов заявив, що непогоджування ЗДПА на централізацію політичної структури Німеччини може довести навіть до нового конфлікту.

З ЖИТЯ УКРАЇНЦІВ

■■■ Вночі з 3 на 4 березня ц.р. помер у Львові відомий український учений академік і член Верховної Ради УРСР, проф. Філарет Колесса, що прожив 76 років. Професор Ф. Колесса був визначним музиком, композитором та етнографом і найвизначнішим дослідником української народної музики. Був дійсним членом наукового Т-ва ім. Шевченка та членом ВУАН. Важніші його праці: "Огляд української народної поезії", "Мельці українських народних дум", "Литміка українських народних пісень" і. і.

Похорони покійного відбулися на державний кошт. Його вдові виплатили одноразово 10 000 карбованців. Академія наук УРСР має видати впродовж 1947-48 рр. наукові твори Ф. Колесси та пропонувати таблицю його честь.

■■■ Як повідомляє "українська Трибуна" з 20.3. ц.р., 9.3. 47, вечером Управа Української Студентської Громади в Бонні одержала повідомлення від студента —

ся щось, що непокоїть уряду Італії. Дотепер інші звідомлення вказують на те, що югославійська влада робить усі політичні й військові приготування на випадок відтягнення албанських військ із Югославією. В провінціях, які залежалися при Італії недіється шалена пропаганда за майбутнє обсадження тих теренів югославянцями. В цілій прикордонній полосі по югославійській стороні, югославські "демократи" проводять комуністично-націоналістичну пропаганду. Щобільше там зорганізовано вже озброєні банди, які мали б у слушний мент залити італійські міста.

Ситуація все більше уподібнюється до ситуації в Македонії.

Занепокоєння італійців їхніми східними кордонами змінюють ще більше промови різних югославянських політиків. І так, останньою командир 4. югославянської армії виголосив промову, в якій зазначив: "Терени, які в мировому договорі припали Італії, не залишаються при ній довго, а що зуміє зробити Югославія, — переконуються італійці зараз, як тільки відійдуть албанські війська".

Другий промовець, Іван Регент /делегат на пансловянський конгрес у Москві/ пішов у своїх погрозах ще далі. Він зовсім не скривався з плянами Югославії, коли говорив що "по відтягненні албанських відділів, у цілій Ю. Венеції розпочнеться велика акція, з метою включити ці терени до Югославії" і що "в містах, які ще залишилися при Італії, буде вдергуватися стан постійної революції, щоб у цей спосіб Югославія мала претекст збройно виступити в обороні своїх горожан".

Всі ці факти показують, чия в цій руці є які наміри мас Югославія. Коли ще звернути увагу на факт, що югославія вдергусь у згаданий пояс 10-12 дивізій, а по італійській стороні береже кордонів ледве одна дивізія війська, з поліційними з'єднаннями включно, то й стане зрозуміло, що побоювання Італії виправдані, як виправдане твердження, що "Середземне море може бути заатаковане не тільки через Грецію, але й через Італію."

- ю -

ських груп естонців, латишів і литовців при замовничому університеті про те, що студенти згаданих груп 10.3. оголошують робочий страйк і голодівку, в знак протесту проти сьогоднішнього політичного положення балтійських народів та кривди, заподіяної їм

в недавньому минулому. балтійський представник просив, щоб українці зайняли до цього відповідну поставу.

Українські студенти, виявивши дружне співчуття до народу, що його положення дуже близьке до нашого, вирішив приєднатися до штурму балтійських студентів і 10.3. оголосили голодівку.

Балтійці прийняли рішення українських товаришів з великою радістю.

Відповідним особам, інституціям та представникам окремих національних груп були врученні відповідні спільні меморіали, відбулася спільна маніфестація.

На спогад про цей день спільного виступу, балтійці обмінчались з українцями своїми національними мистецькими виробами..

Під головуванням У. Самчука, в дніях 15-16 3. відбувся в Най Ульмі фі. З'їзд Об'єднання Українських Письменників на еміграції - МУР. З доповідями виступали: Ю. Косач, проф. В. Державин, проф. Л. Білецький, проф. Ю. Шерех. До нового проводу вибрано: У. Самчука - як голову, Ю. Шереха, Д. Дивича, Ю. Косача, С. Гординського, Б. Подоляка, Я. Славутича В. Державина - як членів правління, Ф. Дудка, В. Домонговиця, Д. Гуменю - як членів Ревізійного Комітету. З'їзд приділив багато уваги низці справ, поз'язаних із дальшою діяльністю МУР-у та питанням літературного життя на еміграції. Однак з цікавіших справ, яку порушив З'їзд, була справа організації спілок усіх галузей національного мистецтва, для координації їхньої діяльності.

Згідно з повідомленням тижневика "Час", 22.3. ц.р. барський прем'єр Гегнер, на інтерв'ю др. Лева Ганкевича, що виступав у імені українських ДП, заперечив, наче б він в інтерв'ю з кореспондентом "Дейлі Чейл" заявив, що в Баварії "найбільшими злочинами є поляки, а поруч них - українці та білоруси". На заважу др. Ганкевича, що інтерв'ю в "Дейлі Чейл" викликало серед українців велике обурення, Гегнер відповів: "Прошу, пане др. Ганкевич, заявіть ви українцям, що я їх дуже високо ціну, разом із Шевченком та Гоголем на чолі, що я не маю наміру ображити український народ та що з'ясування даного місяця інтерв'ю слід приписати незручності кореспондента".

Українська хорова капела "Ватра", під мистецьким керівництвом Лева Туркевича, в дніах 22, 24 і 26 3. - спільно з інніми білоруськими хорами - брала участь у виконанні симфонічною оркестром Фріца Вейдліха твору І. Гайдн-а "Творення". Преса в рецензіях признає великий успіх виконання, зокрема її підкреслиє участь хору "Ватра". Останнє повторення виступу, 1.4. було передаване радіовісільною Гінсбург.

29.3.ц.р., в залі зальцбурзького "Моцартеум", хор "Ватра" виступив із самостійним концертом, в програму якого ввійшли, крім творів українських компози-

торів, твори ьрукнера, Бетовена Моцарта, Брамса, Цельнера.

Згідно з повідомленням "УТ", укр. Конгресовий Комітет ЗДПА вислав до міністра зак. справ Маршала телеграму, з домаганням стати на оборону створення вільної української Держави. "Вільна Українська Держава" - говориться в телеграмі - "була б кращим заобором проти комунізму, ніж Греція чи Туреччина". Телеграму виготовлено від імені мільйонів українців, яким відмовлено не тільки національної незалежності, але й елементарних людських прав.

радше покинуті все своє майно, своє село й міста та йти в переносному Італію, на холод і недостатки, ніж лишитися під пануванням Тіта, поход де Берті, знав югославських проблем, відповідає: "Ті люди втікають, бо лишитися їм немислимно. Витворювані режівом Тіта умовини прожитку в батьківщині для італійців нестерпні".

Між Анціо й побережжям Сабазіді планують побудувати "ідеальне" місто, в якому масть знає приміщення та працю усі втікачі.

Цікаві висліди анкети.

Французький інститут досліджень публічної опінії проголосив висліди міжнародної анкети, яку одночасно розписали в ЗДПА, Канаді, Голландії і Франції. На запит: "Чи відчуваєте в сучасному симпатію, чи нехіть до німецького народу?" відповіді звучали, як слідує:

	Ф	Англ.	Гол.	ЗДПА
симпатія	3	42	29	45
антисимпатія	56	36	53	28
байдужість	35	22	-	22
без погляд.	6	-	18	5
	100	100	100	100

Відповіді канадянців рівнялися таким же американців.

На питання: "Вірите, що Німеччина стане миролюбною й демократичною державою, чи думаете, що вона знову стане воїновиця та розбуджує нову війну?" учасники анкети віповілися:

	Ф	Англ.	Гол.	ЗДПА
миролюбна й демократична	10	23	14	22
войовнича	63	43	63	58
без погляду	27	34	23	20
	100	100	100	100

Найбільш замітним у висліді анкети являється те, що - поміж французами - люди, які відчувають симпатію до Німеччини, тільки в 50% вірють в її розвиток до миролюбної і демократичної держави.

Також західка.

Після того, як американська окупаційна влада в Німеччині проголосила амністію для всіх тих, що добровільно здали зброю, населення віддало - поруч великої кількості муніції, крісів та пістолі - 21 гармат і 3 танки.

Скільки членів ВКП/б?

Згідно з підсумками Александрова, тепер відділу агіт. і пропаганди при ЦК ВКП/б/, комуністична партія в сучасному наявності має 6 мільйонів членів. В рядах партії є 400 000 членів з вищою освітою, 148 000 інженерів, 24 тисячі агрономів і ін. спеції гospodarstva, близько 40 000 лікарів і 80 000 педагогів. Число членів - жінок перевищує один мільйон.

Югославські біженці.

Згідно з підсумками югославського Комітету, що має свій осідок у Римі, число втікачів з Албанії та Венеції сягає 150 000 мужчин, жінок і дітей. На питання, чому ті тисячі людей рівнялися

З ЖИТТЯ В ТАБОРІ

"Вже недовго!"

В четвер, дні 3.4.47., прибув до табору в товаристві дружини, комбатаста останньої війни, та кабієра УЦБД в Льондоні, панни Храпливої, - довго очікуваний гость, п. сотник Панчук. Сот. Панчук - це один з нечисленних канадських українців, яким, завдяки непересичним організаційним здібностям та віданості українській громадській спільноті, українське громадянство по цей бік залишило куртина доручило керування його долю й посунуло репрезентувати його перед чужинцями. До послуг сот. Панчука треба зачислити зорганізованій Спільноті Українців Канадських Вояків та заснування й очолювання Укр. Центр. Деноміногового Бюро в Льондоні.

Прибуття сот. Панчука до нашого табору попередили його наради в Римі та офіційні візити в британських командах в Річчіоне та Мірамаре.

Негайно по приїзді гості, по короткій візиті в Команді, побідою оглянули всесь табор. Найдовше зупинилися в приміщенні виставки таборової самодіяльності, її обох церквах, театрі, таборовім радіосисильним студії й лічниці. На практіці перших оглядів Гости оглянули таборовий базар.

В слідувуючих дніях перевезування в таборі Гости відвідали всікі таборові товариства та установи. У школах пригладалися з зацікавленням методам навчання, в товариствах розвідували про виконану працю, в редакціях обмінялися думками про сучасні завдання та напрямки української преси. В відвідуванні Гости не оминули теж і арешту, що під часу пору зановнений переважно такими, що намагалися членилько покинути табор.

Крім відвідин, в діловому пляні сот. Панчука знайшлося місце на ряд відправ та розмов. П. Сотник удостоїв своєю присутністю відправу командного складу та таборового активу, де, розповів про сучасний стан скитальців та дав джакі напрямки для нашого табору на найближчі місяці, відбув розмови з старшинами Команди та представниками Студентської Громади.

Відвідини й розмови послужили п. Сотникові за підложки для пізнішої конференції з британською командою в Річчіоне.

За своєї сторони табор привітав Гостей концертом та двома театральними постановами. В програму концерту ввійшов виступ симфонічної оркестри, під керівництвом В. Домашівца, мистецького ансамблі "Бурлака", під диригентурою С. Пасіка, та балетного гуртка, під проводом І. Кушніренка. Драматичний ансамбль Таборового Театру, під режисурою Б. Столарчука, відграв драму Грінченка "На ясні зорі" та комедію Гольдона "Хазайка гостинниці". Багато моментів імпрез, як теж усікі цікавіші об'єкти табору, сот. Панчук західив на фільмовій стрічці.

Яким гостювання сот. Панчука в таборі була його провока, виголошена по концерті в залі Таборового Театру, 4.4.47. Промова, передавана з таборової радіосисильні по цілому таборі, була відповідю на прийняті гучними оплесками питання, командаста табору, май. Яськевича: "Як довг ще нам придеться вітати концерти гостей у цьому залі?" "... Ми дякуємо вам, - говорив Гость - що ви покізали нам частку нашого рідного. Ми завсіди молили Бога, щоб бодай дав нам зможу поганути на наш рідний край, а сьогодні ми в ваших особах, танках, піснях та музиці побачили образ України. На питання вашого командаста в мене є одна конкретна відповідь: "Вже недовго! Й співчуваю вам, бо знаю, що такі Фронтові невигоди, знаю, що таке хитті в сколах. Знаю, що я теж воїк. До цього часу ви виконували свій обов'язок позитивно й, завдяки цьому, ваша доля вже вирішена. Загрози для вас нема й не буде. Я вірю, що цю безпеку завдячуємо Провидінню, яке вказує нам, що діяти, й опікується нами. Ми і ви до сьогодні, може, були по різних стежках, але ціль у нас була одна. Коли вимали колись певні ідеї і коли ви їх

часте тепер, то, напевно, дійдете до цієї мети, до якої прямуємо всі... На нас Провидіння положило сьогодні обов'язок зіграти всі народні сили, щоб вони так гармонічно грали, як перед хвилиною музика концерту. І це головне наше теперішнє завдання: скординувати всі наші сили та всі наші змагання. Якщо це зробимо, нам вдасться осiąгнути ціль, про яку мріяли наші предки. Якщо ж таке нам не вдасться, відповідальність за невдачу буде тяжити тільки на нас... В другому етапі вашого, таборовиків, життя на скитальні маєті своєю працею показати світові, хто ми і що ми. Другий етап, в якому ви зможете працювати для особистого матеріального добра й морального добра загалу, буде етапом тимчасовим і в ньому не відпадає для вас ніяка надія на виїзд туди, куди собі забажасте... Поки що затримайте терпливість, не в надії, але в сподіванні, що така необхідна для всього українського загалу. Во до цього часу ви вже зробили більше, ніж якакебудь інша група теперішньої скитальців. Сьогодні часом золоту нагоду для вирішення долі цілого народу, й ніякий свідомий українець не може цю нагоду оминати. Тому не лишайте табору, але в гурті відмежіть для цієї ідеї, для якої ви терпіли досі..."

Свої міркування Гость закінчив словами віршу канадського українського поета І. Данильчука:

"Кињмо геть усі роздори,
Кињмо службу ворогам,
Дружньо станьмо в братні хори,
Сонце, певно, блисне нам!"

До-Т.

СПОРТ.

У весняному сезоні 1947 були розіграні слідувочі змагання:

Копаний м'яч:

Табор 1 - Белларія /ферз.ляг./	4 : 1
-" - Трансп. Кол. 599	2 : 1
-" - Белларія /ферз.ляг./	2 : 1

Стук-пук:

Табор 4 - Табор 1	4 : 5
Табор 1 - Табор 4 /реванш/	6 : 3
Табор 1 - Ком.Т.4 + Т.Візерба	5 : 4
Т.Візерба + Т. 4 - Табор 1	5 : 4

В КРИВОМУ ДЗЕРКАЛІ

В змаганні "все вище і вище".

